শৈশৱৰ শিৱসাগৰৰ জীৱনৰ ঘন বৈষ্ণৱ
পৰিৱেশ এৰাই কলিকতাত কলেজীয়া
জীৱনৰ লগৰ লগৰী স'তে
বিনন্দি ফুকন, যজ্ঞেশ্বৰ নেওগ, লক্ষ্মীনাথ, দয়ানন্দ বৰুৱা, লক্ষেশ্বৰ শৰ্মা

Lakṣhmīnāth (centre) with some of his College mates at Calcutta

স্বদেশ জোৰা আন্ধাৰৰ বিপক্ষে, দেশৰ উন্নতি-জোনাকৰ হকে যোদ্ধা-ৰূপী কলিকতাৰ অ. ভা. উ. সা. সভা আৰু 'জোনাকী'ৰ দলৰ কেন্দ্ৰীয় ব্যক্তি তৰুণ লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱা, ১৮৮৯

Lakṣhmīnāth Bezbaroā, the central personality in the group of Assamese young men, who started the epoch-making *Jonākī*

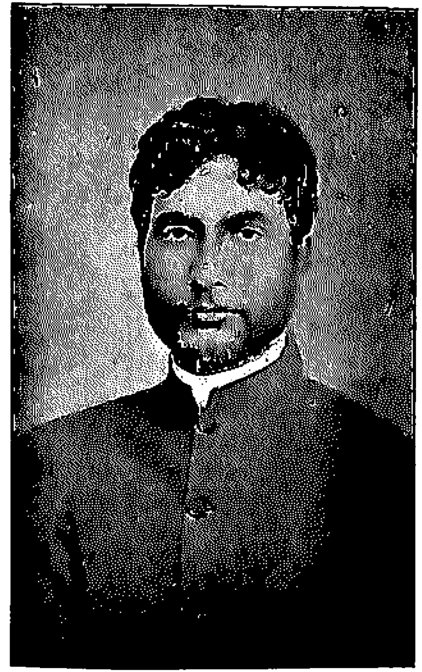

...দেখিলোঁ, আকাশে-পাতালে মোৰ বিয়াৰ কথা...জোড়াসাঁকোৰ ঠাকুৰ পৰিয়ালৰ মহৰ্ষি দেৱেন্দ্ৰনাথৰ তৃতীয় পুত্ৰ হেমেন্দ্ৰনাথৰ দ্বিতীয়া কন্যা প্ৰজ্ঞাসুন্দৰী...মোৰ মনে তেওঁকে জীৱনৰ সহচৰী-ৰূপে বৰণ কৰিলে...

ছবিত এয়া হেমেন্দ্ৰনাথৰ চাৰিটি কন্যা · সুনৃতা, প্ৰজ্ঞা, অভিজ্ঞা, শোভনা

Sunṛitā, Prajñā, Abhijnā, Śobhanā,
daughters of Maharṣhi Debendranāth Tagore's third son,
Hemendranāth (1844-1884)

৯ 9

ন দৰা ন কইনা লক্ষ্মীনাথ আৰু প্ৰজ্ঞাসুন্দৰী দেৱী, ১৮৯১

Bride and groom, Prajñāsundarī and Lakṣhmīnāth, after the nuptials at Ṭhākur-bāḍī, 1891

১০ 10

...ৰাম কৃষ্ণ দুটি ভাই বৃন্দাবনে চলি যায়...ভোলানাথ লক্ষ্মীনাথ হৰি-হৰ-আত্মা...

সদাগৰ ভোলানাথ বৰুৱা আৰু লগৰীয়া ব্যৱসায়ী লক্ষ্মীনাথ

The great merchant, Bholānāth Borooāh, and his partner, 'L. N. B. Borooah'

১১ 11

লক্ষ্মীনাথ আৰু প্ৰজ্ঞাসুন্দৰী, আৰু প্ৰথমা কন্যা সুৰভি, যি আছিল ...শিৱসাগৰৰ বৰপুখুৰীত ৰাতি জোনৰ পোহৰ পৰি চিক্‌মিক্ কৰা সৰু সৰু ঢৌৰ মালাৰ চাকি...

Lakṣhmīnāth and Prajñāsundarī with their first child, Surabhi, who died at the extremely tender five years

১২ 12

বিংশ শতিকাৰ দুৱাৰদলিত

Bezbaroā, about 1900

৩ 13

ব্যৱসায়ী জীৱন আগ বাঢ়ে নানা সুখে-দুখে

Full of energy, full of business activity...

৩ 13

ব্যবসায়ী জীৱন আগ বাঢ়ে নানা সুখে-দুখে

Full of energy, full of business activity...

সংগ্ৰাম, সংগ্ৰাম আছে জীৱন-পথত

Full of struggle, full of worry...

১৪ 14

১৫ 15

হাঁহি তেও আছে মোৰ হিয়াতে লুকাই

...but hope and confidence forsake him not

...প্ৰফুল্লবদন সৃষ্টিত অনাসৃষ্টি নহ'বাঁ...হাঁহা...হাঁহা...হাঁহা...

...নহয়নে বাবু হাঁহি উঠা, হাঁহি হাঁহি আঁহি হুঠা...

Full of humour, full of zest, he was in love with laughter

১৬ 16

17

১৭

...এখন এখন 'বাঁহী' এই নিঃকিনৰ এডোখৰ এডোখৰ...
...বৃন্দাবনতে কোনে বাঁহী বায়, এ হে, আমি শুনি গ'লোঁ ধ্বনি হে...

'বাঁহী' প্ৰৱৰ্তক (১৯০৯) বেজবৰুৱা

Bezbaroā, the Editor of the *Bāhī* (1909-)

...হাঁহি আৰু চকুলোৰ কৰুণ মিলন...

...মোৰ সকলো সৰ্বস্ব পৰিত্যাগ কৰিবলৈ মই সাজু, কিন্তু মোৰ প্ৰাণ যতীন্দ্ৰ the dear old soul-অক হেৰুৱাব নোখোজোঁ...

'বাঁহী'ৰ যুগৰ লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱা আৰু 'যদু কবি', যতীন্দ্ৰনাথ দুৱৰা

Bezbaroā with his beloved poet, the young Jatīndranāth Dowerāh

১৮ 18

১৯ 19

সৰু ককাইদেও শ্ৰীনাথ বেজবৰুৱা (বহি) আৰু সৰু ভাই হৰিনাথ
বেজবৰুৱাৰ (থিয় হৈ) লগত

Lakṣhmīnāth with two of his brothers, the elder Śrīnāth (centre) and the younger Harināth

...মোৰ ককাইদেও ডাক্তৰ গোলাপচন্দ্ৰ বেজবৰুৱাই বিলাতত ডাক্তৰী পাছ
কৰি অনেক বছৰ দক্ষিণ আমেৰিকাত চিভিল ছাৰ্জন হৈ কাম কৰিছিল...

Lakṣhmīnāth's elder brother, Dr G. C. Bezbaroā (standing), at Georgetown, British Guiana

২০ 20

২১ হাওড়াত বেজবৰুৱা পৰিয়াল 21

থিয় হৈ : ৰত্না (জন্ম ১৯০৩), দীপিকা (১৯০৮), অৰুণা (১৯০০) বহি : ইক্‌মিক্ কুকাৰৰ আৱিষ্কৰ্তা ইন্দুমাধৱ মল্লিক, বেজবৰুৱা আৰু 'ৰন্ধা-বঢ়া' আৰু 'আমিষ ও নিৰামিষ আহাৰ'ৰ গ্ৰন্থকৰ্ত্ৰী ৰন্ধন-বিদ্যা-পাৰংগতা প্ৰজ্ঞাসুন্দৰী

The Bezbaroā family

Standing : Ratnā (b. 1903), Dīpikā (1908), Aruṇā (1900) Sitting : Indumādhav Mallick (the inventor of Icmic cooker—a guest), Bezbaroā and Prajñāsundarī (authoress of *Āmish o Nirāmish Āhār*)

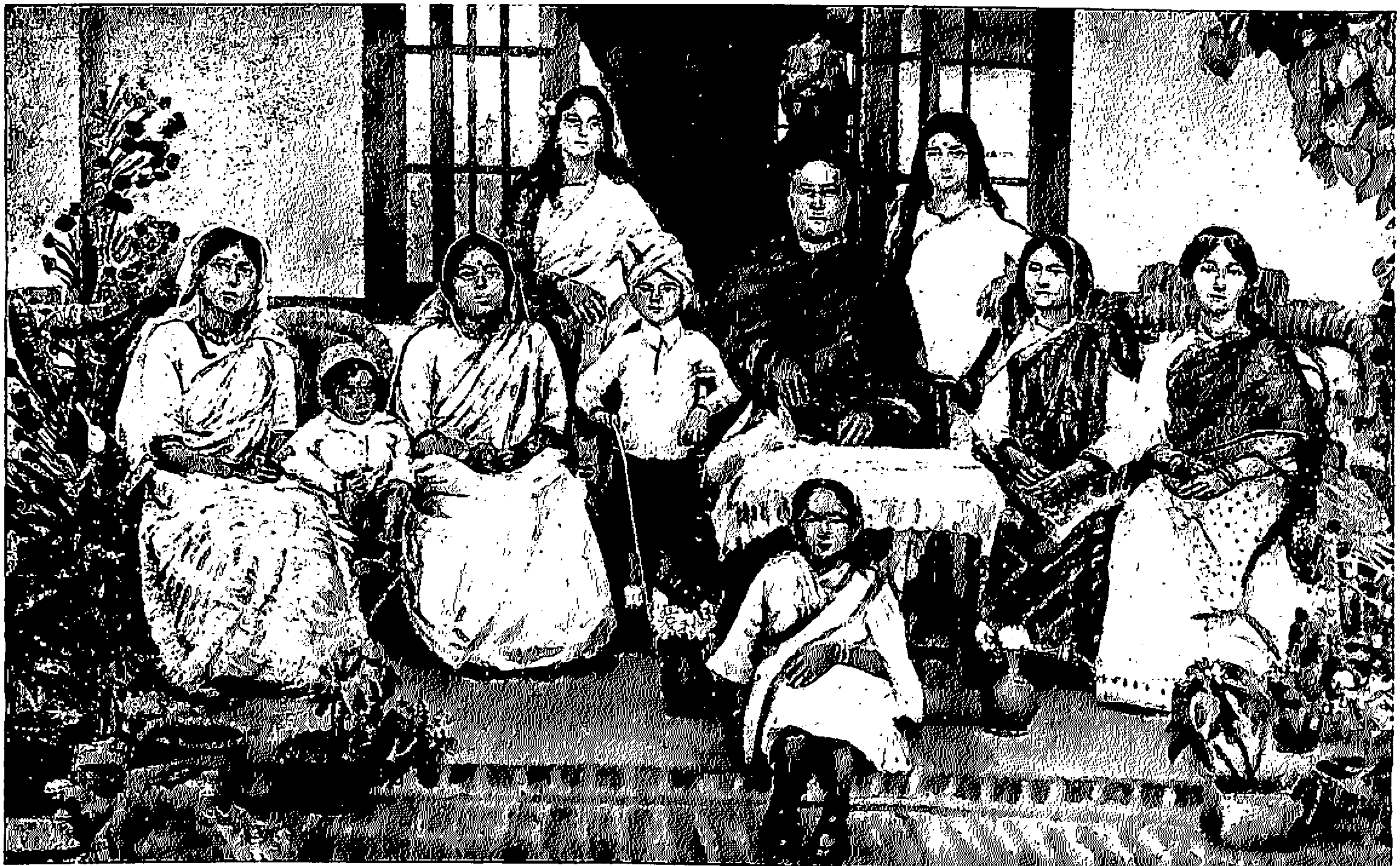

...কলিকতাত মোৰ জীৱনত এটি বিশিষ্ট অসমীয়া পৰিবাৰৰ প্ৰভাৱ বৰকৈ পৰিছিল...
অসম ছাত্ৰ সন্মিলনৰ সভাপতি (১৯১৬) হৈ আহোঁতে বেজবৰুৱা সেই পৰিয়ালৰ মাজত
থিয় হৈ : বেজবৰুৱাৰ কন্যা ৰত্না, জ্ঞানদাভিৰাম বৰুৱাৰ খুলশালী কণিকা ঠাকুৰ (লতিকা দেৱীৰ ভনী).
বহি : বৰুৱাৰ খুলশালী ৰমা মুখোপাধ্যায় (সুধীন্দ্ৰনাথ ঠাকুৰৰ কন্যা), পুত্ৰ নয়নাভিৰাম, পত্নী লতিকা দেৱী (অৰুণেন্দ্ৰনাথ ঠাকুৰৰ কন্যা), পুত্ৰ মনোভিৰাম, বেজবৰুৱা, বেজবৰুৱানী, কন্যা অৰুণা
মাটিত বহি : বেজবৰুৱা-কন্যা দীপিকা
সন্মিলনত গীতৰ যোগান ধৰা বেজবৰুৱাৰ জীয়ৰীহঁতৰ গাত অসমীয়া সাজ
The Bezbaroā family with Principal J. Borooah's (1916)

২৩ 23

কলিকতাত ৰবীন্দ্ৰনাথ আৰু দিনেন্দ্ৰনাথ ঠাকুৰ-প্ৰযোজিত 'বাল্মীকি-প্ৰতিভা'ত সৰস্বতীৰ ভাৱত অৰুণা বেজবৰুৱা

Aruṇā Bezbaroā in the rôle of Sarasvatī in *Vālmīki-pratibhā*, produced under the direction of the Poet

'বাল্মীকি-প্ৰতিভা'ৰ লক্ষ্মী-স্বৰূপিণী ৰত্নাৱলী বেজবৰুৱা

Ratnā Bezbaroā as Lakṣhmī in *Vālmīki-pratibhā*

২৪ 24

বেজবৰুৱাৰ কন্যা অৰুণা স্বামী সত্যব্ৰত মুখাৰ্জী আৰু কন্যা আজিৰ
বিশ্ব-বিশ্ৰুতা নৃত্য-পটীয়সী ঋতা দেৱীৰে

Bezbaroā's daughter, Aruṇā, with her husband, Rājyaratna S. V. Mukerjea, and daughter Ṛitā, now the world-famous danseuse, Ritha Devi

বেজবৰুৱাৰ কন্যা ৰত্নাৱলী স্বামী ৰোহিণীকুমাৰ বৰুৱাৰে
Bezbaroā's daughter, Ratnāvalī, with her husband, Rohiṇīkumar Baruāh, an Edinburgh M.A. and tea-planter

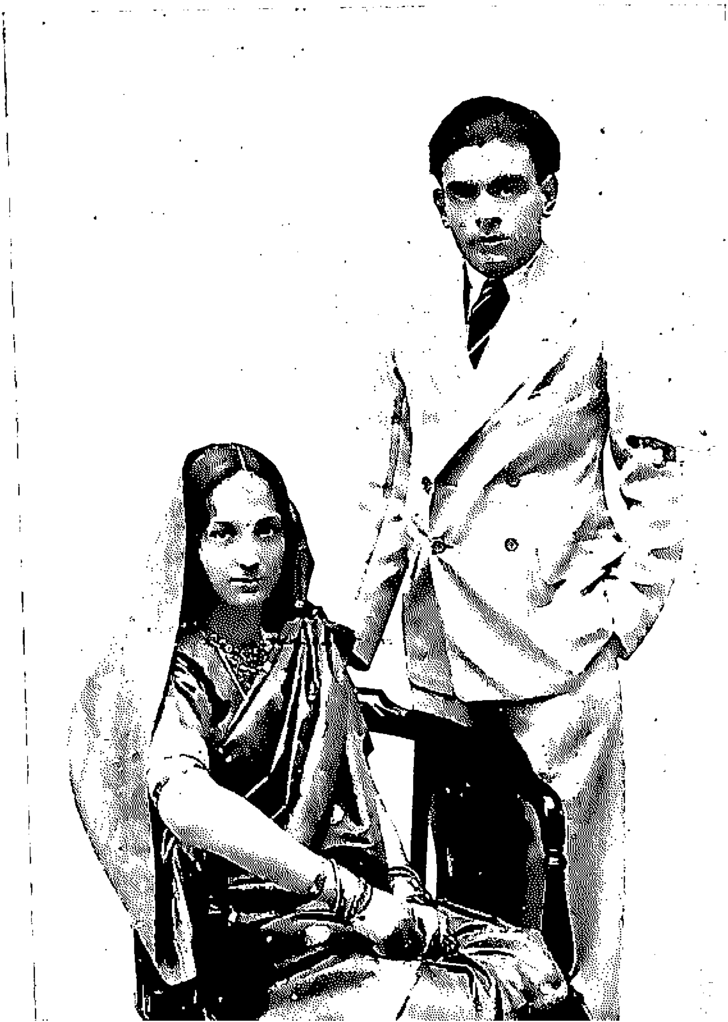

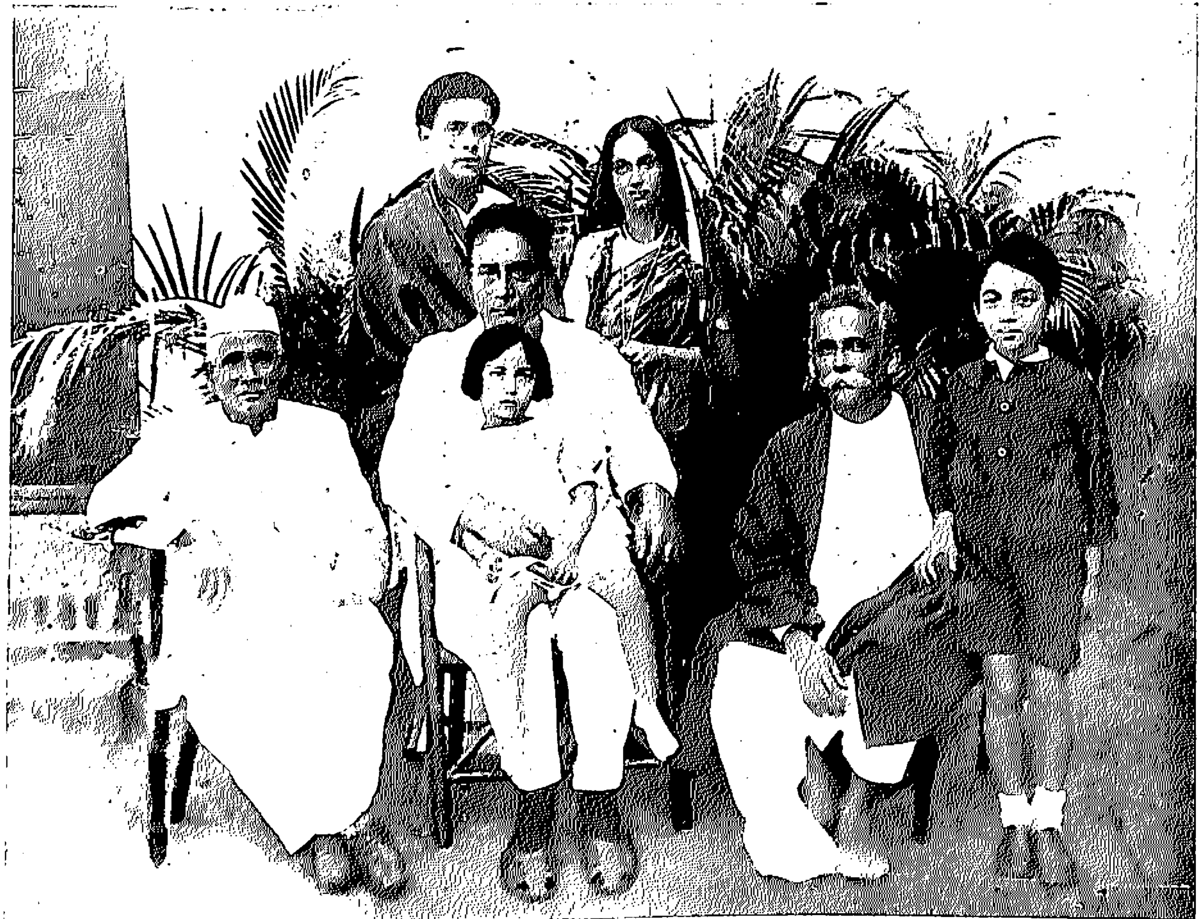

এটি ৰাছকৰণীয়া থূপ
২৩ নৱেম্বৰ, ১৯২৮
পিছত থিয় হৈ : ৰোহিণীকুমাৰ বৰুৱা
আৰু ৰত্না বৰুৱা
বহি : যাৰে ‘বেজ’ৰ love at first sight
হৈছিল সেই ‘অভেদাত্মা’ চন্দ্ৰকুমাৰ
আগৰৱালা (১৮৬৭-১৯৩৮), বেজবৰুৱা,
বেজবৰুৱানীৰ সৰু ককায়েক ঋতেন্দ্ৰনাথ
ঠাকুৰ (১৮৭০-১৯৩৬)
বেজবৰুৱাৰ কোলাত বৰনাতিনী ঋতা,
ঠাকুৰৰ কাষত থিয় হৈ বৰনাতি
স্বৰূপকুমাৰ

বেজবৰুৱাৰ চল্‌চলীয়া চকুত বৰঘৰ-শুৱনী
জীয়ৰী উলিয়াই দিয়া পিতাৰ বাহী-বিয়াৰ
দিনাৰ চিন্তাঃ হৃদয়ং সংস্পৃষ্টমুৎকণ্ঠয়া

An intimate group
First row : Rohinīkumār Baruāh, Ratnā Baruāh
Second row : Poet and tea-planter Chandrakumār Āgarwālā (1867-1938), Bezbaroā with Ṛitā in his lap, Ṛitendranāth Tagore (1870-1936), Aruṇā's son Svarūpkumār Mukerjea

তীৰ্থশ্ৰেষ্ঠ মহানদীৰ পাৰৰ সম্বলপুৰৰ বঙলা

Bezbaroā's home on the Mahānadī at Sambalpur, Orissa

মোৰ মহাপুৰুষ গুৰুৱে বুলিছে 'ওড়েষা-কীৰ্তন'ত :

দেখিল স্থানসৱ অনুপম।
আছন্ত তীৰ্থ মহানদী নাম॥
লোকৰ কৰিয়া পাপ উপান্ত।
দক্ষিণ সাগৰক বহি যান্ত॥

লগবীয়া আন এটি ঘৰ

Another of Bezbaroā's house there

৩০ 30

আহল-বহল বাৰীৰ বুকেদি মহানদীৰ ঘাটলৈ নামি যোৱা বাট

The approach to the Mahānadī from the back of the main house

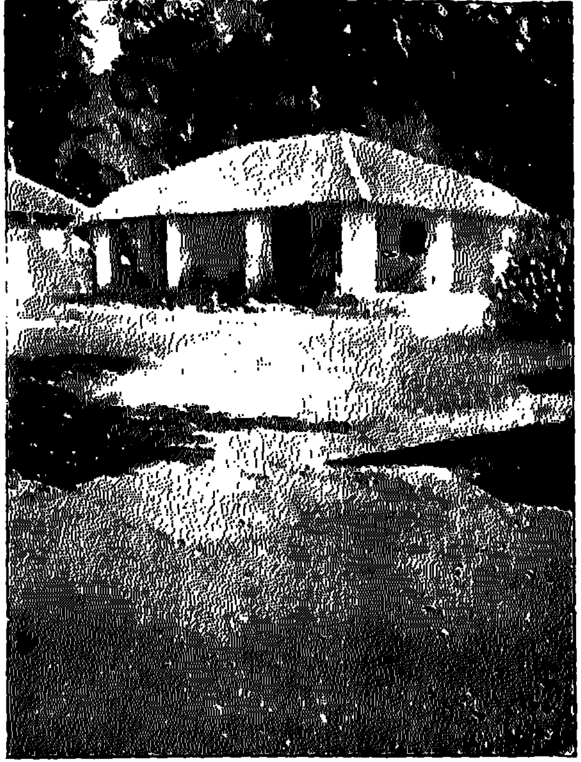

ৰান্ধনীশাল
'আমিষ ও নিৰামিষ আহাৰ'
লেখা প্ৰজ্ঞাসুন্দৰীৰ
প্ৰয়োগশালা

The cook-shed, Prajñāsundarī's laboratory of culinary science

৩২

32

31

৩১

হেন মহা উপবন

The flower-grove

লনা-লনে লাগে সুমথিৰা

The orange orchard

৩৩

33

৩৪ 34

সম্বলপুৰীয়া বন্ধু-সমাজত

বহি : ছবকাৰী উকীল ৰায় বাহাদুৰ যোগেন্দ্ৰনাথ সেন, মহম্মদ সুলেইমান,—মিত্ৰ, বেজবৰুৱা, চিভিল ছাৰ্জন ডাক্তৰ কৰ

থিয় হৈ : এছ. ডি. ও. মুকুটধাৰী সিংহ, পুলিচ ছুপাৰিন্টেন্ডেন্ট গুৰুপ্ৰসাদ দাস, এছিস্টেন্ট ছাৰ্জন—, ছাবৰ্ডিনেট জাজ প্ৰিয়লাল মুখাৰ্জী, মেজিস্ট্ৰেট প্ৰবোধচন্দ্ৰ মজুমদাৰ

'Baroā Sāhib' with an intimate group of Sambalpur friends

অসমীয়া মাত-কথা এটা-এডোখৰ শুনিবলৈ নোহোৱা সম্বলপুৰত অসমৰ সাহিত্যৰথীৰ নিভৃত প্ৰয়োগ-কক্ষ—য'ৰপৰা আহে অবিৰত 'বাঁহী'ৰ মোহন সুৰ, লেখনীৰ শ্ৰাৱণৰ বন্যা

Bezbaroā's writing table

৩৫ 35

...বন্ধুসকল, আহক, আজি এই আনন্দৰ দিনত, এই বছৰ মেলাত, এই আয়োজনত আমাৰ যথাসাধ্য শক্তি স্বদেশ আৰু স্বজাতিৰ উন্নতিৰ কাৰণে, নিজৰ ভাই-ভনীৰ মঙ্গলৰ কাৰণে, মাতৃভাষাৰ সেৱাৰ কাৰণে উছৰ্গা কৰি আমাৰ জীৱন ধন্য কৰোঁহক...

মাতৃমন্দিৰৰ সিংহদ্বাৰত
অসম সাহিত্য-সম্মিলনৰ সভাপতি বেজবৰুৱা, গুৱাহাটী, ডিচেম্বৰ ১৯২৪
সোঁ-কাষে কন্যা ৰত্না বেজবৰুৱা, বাঁও-কাষে 'জ্ঞান বোপা' জ্ঞানদাভিৰাম বৰুৱা

Bezbaroā as President of Asam Sāhitya Sammilan, Gauhati, 1924

..মোৰ দেশৰ সাহিত্যই মোৰ হৃদয়ৰঞ্জন
মোৰ দেশৰ ভাষাই মোৰ কাণত
কুলিৰ কাকলি-কূজন
মোৰ দেশৰ সাহিত্য আৰু ভাষাৰ দৈন্যৰ নিমিত্তে
পৰৰ গঞ্জনা
মোৰ হিয়াত মোৰ দেশৰ ভাষা আৰু সাহিত্যৰ মাথোন
উন্নতিৰ উত্তেজনা...

চিনি পোৱা আন জাকত জিলিকা মুখ কেইখনিমান : পদ্মনাথ গোহাঞি বৰুৱা, মফিজুদ্দিন আহমদ হাজৰিকা, হেমচন্দ্ৰ গোস্বামী, ৰজনীকান্ত বৰদলৈ, সত্যনাথ বৰা (আদৰণী সভাপ[illegible]ৰুৱা কালিৰাম মেধি, সূৰ্যকুমাৰ ভূঞা, বাণীকান্ত কাকতি, যতীন্দ্ৰনাথ দুৱৰা, পদ্মধৰ চলিহা, শৰৎচন্দ্ৰ গোস্বামী (প্ৰধান সম্পাদক), অম্বিকাগিৰি ৰায়চৌধুৰী, বেণুধৰ শৰ্মা, ডিম্বেশ্বৰ নেওগ, জ্ঞাননাথ বৰা, ঈশ্বৰপ্ৰসাদ বৰুৱা, দৈৱচন্দ্ৰ তালুকদাৰ, লক্ষ্মীনাথ শৰ্মা (আদৰণী সম্পাদক), সৰ্বেশ্বৰ বৰুৱা, সৰ্বেশ্বৰ কটকী, ইন্দ্ৰেশ্বৰ বৰঠাকুৰ, দণ্ডিৰাম কলিতা, শ্ৰীনাথ চক্ৰৱৰ্তী, লক্ষ্মীনাথ দাস, উমেশচন্দ্ৰ চৌধাৰী, প্ৰফুল্লচন্দ্ৰ বৰুৱা, বন্না বেজবৰুৱা

অসম সাহিত্য-সন্মিলনৰ সভাপতি বেজবৰুৱা, গুৱাহাটী, লতাশিল, ১৯২৪
মাতৃমন্দিৰৰ সিংহদ্বাৰত ভাষা-জননীৰ সেৱক-বৃন্দই তাত ধৰিছিল স্নেহেৰে আৱৰি
Bezbaroā as President of Asam Sāhitya Sammilan, Gauhati 1924

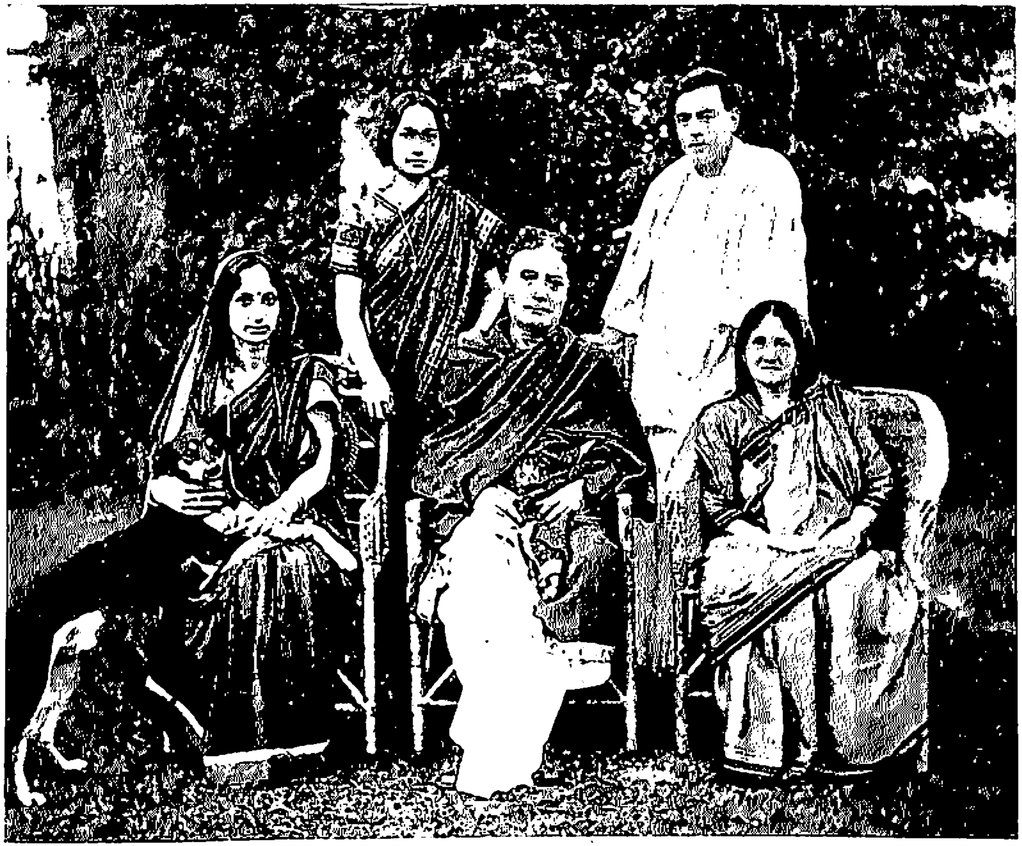

৩৮ 38

'মাতৃমুখ দৰ্শন' কৰিবলৈ আহোঁতে ডিব্ৰুপৰীয়া জী-জোঁৱাইৰ ঘৰত (১৯৩০)
থিয় হৈ : দীপিকা বেজবৰুৱা, ৰোহিণীকুমাৰ বৰুৱা, বহি : ৰত্না বৰুৱা, বেজবৰুৱা, বেজবৰুৱানী

First row : Dīpikā Bezbaroā, Rohiṇīkumār Baruāh
Second row · Ratnā Baruāh, Bezbaroā, Prajnāsundarī Devī

৩৯ 39

সখী ঐ চোৱাঁচোন জীৱনৰ বেলি লহিয়ায়
The aging Bezbaroās at Sambalpur

৫০ 40

বেজবৰুৱাৰ সোঁ-কাষে বেজবৰুৱানী, 'বাজহুৱা হিছাপত অষ্টাবক্ৰ-সংহিতাকাৰ দাৰ্শনিক, ভিতৰুৱা হিছাপত সণ্তবক্ৰ হৰিভকত' মহৰ্ষি কমলাকান্ত ভট্টাচাৰ্য, 'আমাৰ সত্ৰৰ বাপুসকলক জ্ঞান দি আনন্দিত কৰা ডেকা গোসাঁই' জ্ঞানদাভিৰাম বৰুৱা, অধ্যা° তীৰ্থনাথ ফুকন, অধ্যা° ৰমেশচন্দ্ৰ দাস, বাঁওকাষে দীপিকা, 'মাজু বহাৰ আতৈ' চন্দ্ৰকুমাৰ আগৰৱালা, কৰ্মবীৰ নবীনচন্দ্ৰ বৰদলৈ, মাটিত বহি সোঁ ফালৰপৰা 'বিনন্দ ককাইদেওৰ ল'ৰা' আনন্দচন্দ্ৰ বেজবৰুৱা

Bezbaroā with teachers and students of Earle Law College, 30 October 1930

...আজি আপোনাৰ গুণ-গান কৰিবলৈ আমাৰ অন্তৰ উপচি পৰা ভাব আছে, কিন্তু তাক প্ৰকাশ কৰিবৰ ভাষা নাই...

...আৰ্ল ল কলেজৰ ছাত্ৰসকলে আমাৰ ছবি তুলিলে—জুম পাতি থকা ছবি...

গুৱাহাটী, ৩০ অক্টোবৰ ১৯৩০

...দীৰ্ঘকাল ব্যাপি অন্তৰৰো অন্তৰত জ্বলি থকা আশা-কণিকা-সমষ্টিৰ পৰিপূৰ্ণতা-সাধনৰ সন্ধিক্ষণত আপোনাক আজি আমাৰ মাজত পাই হৃদয়েৰে সৈতে অভিনন্দন জনাইছো...

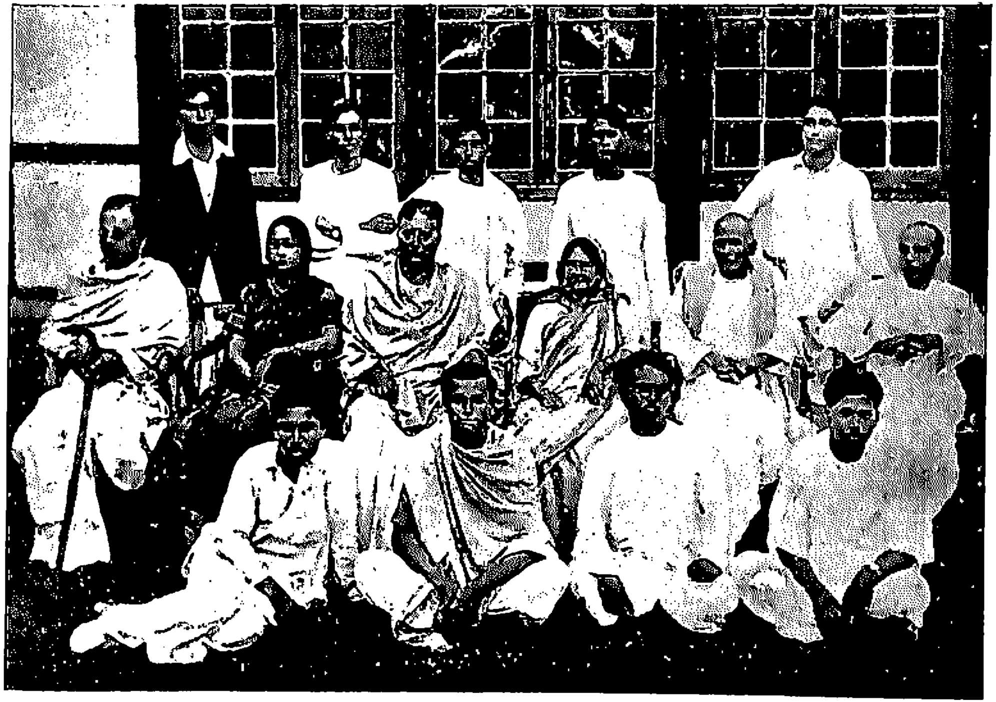

গুৱাহাটী এ. এছ্. এল. ক্লাবৰ ছাত্ৰসকলেৰে ২২ ছেপ্টেম্বৰ ১৯৩০
সোঁ-কাষে দীপিকা বেজবৰুৱা, জ্ঞানদাভিৰাম বৰুৱা,
বাঁও-কাষে প্ৰজ্ঞাসুন্দৰী দেৱী, চন্দ্ৰকুমাৰ আগৰৱালা, দিৱাকৰ গোস্বামী
বেজবৰুৱাৰ গাতে লাগি মাটিত বহি : 'বিনন্দ ককাইদেওৰ ল'ৰা' মাধৱচন্দ্ৰ বেজবৰুৱা

Bezbaroā with members of Gauhati A. S. L. Club, October 1930

৪২ মহাপ্রয়াণব যাত্রী... 42

৪৪ 44

...পাব কবাঁ বঘুনাথ সংসা[illegible] [illegible]ব॥

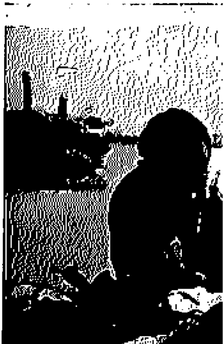

৪৫

...অনন্ত কালব ওথ

৪২ মহাপ্রয়াণৰ যাত্ৰী... 42

৪৩ 43

Let us take him...still higher...

৪৪ 44

...পাৰ কৰাঁ ৰঘুনাথ সংসা- -াৰ॥

৪৫ 45

...অনন্ত কালৰ ওখ বালিগৰা বুঢ়া লুইতৰ পাৰ...

লক্ষ্মীনাথ আছে
লক্ষ্মীনাথ নাই

...এই দেশেতে জন্ম আমার
যেন এই দেশেতেই মরি...

...বোপাই মোৰ লুইত ঐ সামৰি লোৱাঁ মোক
কোলাত থান এফেৰি দিয়াঁ...

মৰি গৈ সোণ সো
তৰা এটি হ'ল
হে তৰা এটি হ'ল
টুপি টুপি চকুৰ লোৰে
মোলৈ চাই ৰ'ল
হে মোলৈ চাই ৰ'ল

লক্ষ্মীনাথ নাই
লক্ষ্মীনাথ আছে

৪৬ 46

জনমৰ চিনাকি লুইতৰ চিনাকি বালিত হ'ব মোৰ